

ЗМІСТ

ІСТОРІОГРАФІЯ ТА ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО

- Ващенко А. В.** Проекти й пропозиції щодо реформування системи місцевого управління та самоврядування Російської імперії на сторінках «Русского вестника» (1856–1889 рр.) 7
- Казьмирчук М. Г.** Особливості джерел особового походження учасників Вітчизняної війни 1812 р. 19
- Кудь А. О.** Спогади гімназисток та викладачів як джерело із вивчення повсякденного життя жіночих гімназій Російської імперії другої половини ХІХ – початку ХХ ст. 28
- Стрілок О. Б.** Національна політика П. А. Столиціна в російській дореволюційній та радянській історіографії 40
- Сеніна Л. В.** Точки біфуркації у Східному питанні в інтерпретації сучасних англомовних істориків 56

ПРОБЛЕМИ БІОГРАФІСТИКИ

- Ганкевич В. Ю.** Генерал-поручик Віктор Амадей Принц Ангальт-Бернбург-Шаумбург-Хоймський – вчитель генерал-фельдмаршала князя М. Б. Барклая де Толлі 68
- Марасанова В. М.** 1812-й год в судьбе семьи: Александр Тучков и Маргарита Нарышкина 81
- Рахно О. Я.** Чернігівські земці – члени Державної ради Російської імперії 91
- Ячменihin К. М.** А. А. Аракчеев в 1812 г. 105
- Латина М. С.** В. Н. Каразин и «дело о ремесленниках» (об истоках развития торгово-промышленного Харькова, его культуры и благоустройства) 115

ІСТОРИЯ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ ст.

- Шаповалов В. А.** «Белые ручки – чужие труды любят»: поместное дворянство в российском общественном сознании 50-90-х гг. ХІХ в. 134
- Горак А.** Толкование понятия «русское происхождение» и его применение в процессе русификации Люблинского губернского управления (1867–1915) 148
- Бакуменко Е. А.** Социально-экономическая деятельность земств как фактор формирования гражданского общества в Российской империи конца ХІХ – нач. ХХ вв. 160
- Ёлкин А. И.** Пленные поляки в Слободско-Украинской губернии в 1812–1814 гг. 172
- Желтобородов А. Н.** Рекрутские присутствия Слободско-Украинской губернии в 1812 г. (по материалам Государственного архива Харьковской области) 181
- Потрашков С. В.** Харьков и губерния в годину Отечественной войны 1812 г. 194
- Белоусов С. В.** Социальные конфликты в Среднем Поволжье в «эпоху войны 1812 года» 206
- Шатохин И. Т.** Роль протекции в карьере российского чиновника середины ХІХ – начала ХХ вв. 223
- Шатохина С. Б.** Эволюция отношения провинциального общества к образованной женщине во второй половине ХІХ – начале ХХ вв. 241
- Шаповалова С. П.** Отношение к женскому образованию в крестьянской среде 60-90-х гг. ХІХ в. (по материалам Центрального Черноземья) 256
- Гула Р. В.** Формування та розвиток державного патріотизму у системі монархічної ідеології в Російській імперії ХІХ – початку ХХ ст. 267
- Бучаста С. І.** Система розселення поселеної кавалерії у Слобідсько-Українській губернії у 1817–1822 роках 278

РЕЦЕНЗІЇ ТА ОГЛЯДИ

- Черный Д. М.** История России XVI–XIX столетий на страницах научно-популярных изданий (Рец. на кн.: Духопельников В. М. Крымская война. – Х.: Фолио, 2009. – 120 с.; Духопельников В. М. Петр Первый. – Х.: Фолио, 2011. – 120 с.; Духопельников В. М. Иван Грозный. – Х.: Фолио, 2011. – 120 с.) 290
- Куделко С. М., Павлова О. Г.** Международная студенческая школа: из опыта сотрудничества исторических факультетов Харьковского и Белгородского университетов 293
- Список скорочень 304
- Відомості про авторів 305